3. Wanneer naar nationaal recht de aansluiting bij een stelsel van sociale zekerheid afhangt van de voorwaarde dat de betrokkene reeds eerder bij het nationale stelsel van sociale zekerheid aangesloten is geweest, dan legt verordening nr. 1408/71 de Lid-Staten niet de verplichting op, de in een andere Lid-Staat vervulde verzekeringstijdvakken gelijk te stellen met tijdvakken die op het nationale grondgebied hadden moeten zijn vervuld.

   Mitsdien moet artikel 9, lid 2, van verordening nr. 1408/71 worden uitgelegd in die zin, dat een sociaal verzekeringsorgaan van een Lid-Staat niet verplicht is rekening te houden met tijdvakken van verzekering, die krachtens de wetgeving van een andere Lid-Staat zijn vervuld, wanneer de betrokken werknemer in de eerstgenoemde Lid-Staat nooit de wettelijk vereiste bijdrage heeft betaald ter verkrijging van de hoedanigheid van verzekerde in de zin van de wetgeving van deze Lid-Staat.

In zaak 70/80,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Bundessozialgericht te Kassel, in het aldaar aanhangig geding tussen

TAMARA VIGIER

en

BUNDESVERSICHERUNGSANSTALT FÜR ANGESTELLTE, te Berlijn,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de gemeenschapsregeling inzake de sociale zekerheid,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: J. Mertens de Wilmars, president, P. Pescatore, Mackenzie Stuart en T. Koopmans, kamerpresidenten, A. O'Keeffe, G. Bosco, A. Touffait, O. Due en U. Everling, rechters,

advocaat-generaal: G. Reischl
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG ingediende schriftelijke opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

Mevrouw Tamara Vigier, verzoekster in het hoofdgeding, is op 8 juni 1922 in Jena (Duitsland) geboren. Zij verliet Duitsland in maart 1933 op tienjarige leeftijd.

Verzoekster is een vervolgde persoon in de zin van artikel 1 van het Bundesentschädigungsgesetz (BEG) en heeft een vergoeding ontvangen voor de schade die zij wat haar opleiding betreft, had geleden.

Verzoekster woont en werkt in Frankrijk en is aangesloten bij het Franse socialezekerheidsstelsel. Op 17 december 1975 vroeg zij verweerster toestemming om vrijwillige bijdragen voor de pensioenverzekering na te betalen overeenkomstig paragraaf 10a, lid 2, van het „Gesetz zur Regelung der Wiedergutmachung nationalsozialistischen Unrechts in der Sozialversicherung" (WGSVG).

Paragraaf 10a WGSVG luidt als volgt:

„1. Vervolgde personen met een verzekeringstijd van tenminste 60 kalendermaanden, die voor het begin van de vervolging gedurende tenminste 12 maanden vrijwillige bijdragen hebben betaald, kunnen op hun verzoek, en in afwijking van de regeling van paragraaf 1418 van de Reichsversicherungsordnung en van paragraaf 140 van het Angestelltenversicherungsgesetz, bijdragen nabetalen voor tijdvakken van 1 januari 1933 tot 8 mei 1945 of tot hun terugkeer naar het gebied waar deze wet geldt, doch uiterlijk tot 31 december 1955, voor zover die tijdvakken niet vóór hun zestiende of na hun vijfenzestigste levensjaar liggen dan wel reeds door bijdragen zijn gedekt of als vervangende tijdvakken gelden, tenzij de periode van vervolging reeds in aanmerking is of moet worden genomen in het kader van een publiekrechtelijke verzekering of van een stelsel van sociale voorzorg naar de beginselen van het ambtenarenrecht.

2. Lid 1 vindt overeenkomstige toepassing op vervolgden met een verzekeringstijd van tenminste 60 kalendermaanden, aan wie krachtens paragraaf 116 of paragraaf 118 van het Bundesentschädigungsgesetz definitief een vergoeding wegens opleidingsnadeel in de zin van die wet is toegekend of te wier aanzien de vervolging binnen 12 maanden na de voltooiing van hun opleiding is begonnen."

Verweerster wees de aanvraag van verzoekster af, op grond dat zij niet zou voldoen aan de in het WGSVG gestelde voorwaarden voor de nabetaling van bijdragen. Het WGSVG zou slechts van toepassing zijn op vervolgden die verzekerd waren in de zin van paragraaf 1 van die wet, dat wil zeggen tenminste één (vrijwillige of verplichte) bijdrage, aan

een Duits pensioenverzekeringsorgaan hadden betaald. Een verzekerde kon slechts vrijwillige bijdragen nabetalen overeenkomstig paragraaf 10 a, lid 2 WGSVG zo hij een aan te rekenen verzekeringstijdvak van 60 maanden had vervuld.

Het beroep van verzoekster op het Sozialgericht Berlijn en het hoger beroep op het Landessozialgericht Berlijn werden verworpen.

In cassatie (Revision) bij het Bundessozialgericht voert verzoekster onder meer aan, dat het bestreden arrest steunt op verkeerde toepassing van artikel 9, lid 2, van verordening nr. 1408/71.

Deze bepaling luidt als volgt:

„Indien de wetgeving van een Lid-Staat de toelating tot de vrijwillige of vrijwillig voortgezette verzekering afhankelijk stelt van de vervulling van tijdvakken van verzekering, worden, voor zover nodig, de tijdvakken van verzekering of van wonen welke krachtens de wetgeving van een andere Lid-Staat vervuld zijn, in aanmerking genomen alsof het tijdvakken van verzekering betrof welke krachtens de wetgeving van eerstbedoelde Staat vervuld waren."

Bij gebreke aan een voorbehoud in bijlage V, onder C, punt 8, b, van verordening nr. 1408/71, zou uit het beginsel van gelijkheid van behandeling, vastgelegd in artikel 3 van verordening nr. 1408/71, voortvloeien dat al degenen die tot de verzekerden van een Lid-Staat behoren, tevens in Duitsland zijn verzekerd.

Bij beschikking van 19 december 1979 heeft het Bundessozialgericht de procedure geschorst, en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1. Moet artikel 4, lid 1, van verordening (EEG) nr. 1408/71, luidens hetwelk deze verordening van toepassing is op ‚takken van sociale zekerheid', aldus worden uitgelegd, dat ook de bevoegdheid tot nabetaling van bijdragen krachtens het Gesetz zur Regelung der Wiedergutmachung nazionalsozialistischen Unrechts in der Sozialversicherung (WGSVG — wet tot regeling van het herstel van nationaal-socialistisch onrecht in de sociale verzekering) van 22 december 1970, laatstelijk gewijzigd op 27 juni 1977 (BGBl I 1970, blz. 1846, en BGBl I 1977, blz. 1040) binnen de werkingssfeer van deze verordening valt voor zover de vervolgden zijn te beschouwen als werknemers in de zin van artikel 1, sub a), van verordening (EEG) nr. 1408/71?

Zo ja, maakt dit bijzondere recht tot nabetaling dan deel uit van een regeling betreffende prestaties in de zin van artikel 4, lid 4, van verordening (EEG) nr. 1408/71, waarop de verordening niet van toepassing is?

2. Ingeval verordening (EEG) nr. 1408/71 toepasselijk is:

Geldt dan artikel 9, lid 2, van verordening (EEG) nr. 1408/71 ook in zoverre voor het krachtens paragraaf 10a WGSVG vereiste verzekeringstijdvak van 60 maanden, als daarop de hoedanigheid van verzekerde (en derhalve van vervolgde) in de zin van § 1, lid 1, WGSVG berust?"

Het Bundessozialgericht gaat uit van de volgende overwegingen:

1. Het is niet geheel zeker of de regeling voor het herstel van nationaal-socialistisch onrecht in de Duitse sociale verzekering binnen de werkingssfeer valt van verordening nr. 1408/71, zoals die is omschreven in artikel 4, leden 1 en 4.

Het WGSVG, dat bijzondre regelingen voor een bepaalde groep van personen bevat, heeft tot doel nationaal-socialistisch onrecht in de sociale verzekering te herstellen. Als schadeloosstellingswet wil het een nationaal probleem regelen waaraan het EEG-Verdrag niet raakt.

2. Het is niet zeker of de bepalingen van het WGSVG behoren tot de bijzondere regelingen in de zin van artikel 4, lid 4, van verordening nr. 1408/71, die uitdrukkelijk van haar materiële werkingssfeer zijn uitgesloten. Daartegenover staat dat het WGSVG een regeling bevat voor rechtsposities, die in een zeker verband staan met de soorten prestaties genoemd in artikel 4, lid 1, van de EEG-verordening.

3. Zou verordening nr. 1408/71 ook in het kader van het WGSVG, en in het bijzonder van paragraaf 10a van die wet, van toepassing zijn, dan is het twijfelachtig of artikel 9, lid 2, van de verordening het mogelijk maakt de gehele vroegere verzekeringstijd van 60 maanden, met inbegrip van de door paragraaf 1, lid 1, WGSVG voor het verkrijgen van de hoedanigheid van verzekerde vereiste bijdragebetaling, te vervangen door bijdragebetalingen aan een pensioenverzekering in andere Lid-Staten van de EEG.

De verwijzingsbeschikking is op 8 april 1980 ter griffie van het Hof ingeschreven.

Krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door verzoekster in het hoofdgeding, te dezen vertegenwoordigd door I. Hammerschmid en K. Orthmann, advocaten te Keulen; de Bundesversicherungsanstalt für Angestellte, te dezen vertegenwoordigd door M. Michaelis; en de Commissie van de Europese Gemeenschappen, te dezen vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur N. Koch als gemachtigde.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Schriftelijke opmerkingen, ingediend krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG

Verzoekster in het hoofdgeding stelt dat de voorschriften van het WGSVG niet behoren tot de bijzondere regelingen bedoeld in artikel 4, lid 4, van verordening nr. 1408/71. Zij vormen integendeel een integrerend bestanddeel van het Duitse sociale-zekerheidsrecht. Artikel 9, lid 2, van de verordening moet dienvolgens worden toegepast op paragraaf 10a, lid 2, WGSVG.

Er bestaat geen grond voor de twijfel van het Bundessozialgericht of, gezien de algemene structuur en het doel van het WGSVG, de regeling voor het herstel van nationaal-socialistisch onrecht onder verordening nr. 1408/71 valt. Terwijl het bondsministerie van Financiën de bevoegde federale instantie is voor schadeloosstelling wegens nationaal-socialistisch onrecht, valt de regeling tot herstel van nationaal-socialistisch onrecht in de sociale verzekering onder de bevoegdheid van het bondsministerie van arbeid en sociale zaken. Daarenboven heeft de herstelregeling inzake de sociale zekerheid hetzelfde doel als verordening nr. 1408/71, namelijk verbetering van de rechtspositie op het gebied van de sociale zekerheid, door het opheffen van die nadelen die voortvloeien uit een bepaalde woonplaatskeuze binnen de EEG.

Het voornaamste beletsel voor een gunstige beslissing lijkt te zijn de twijfel van het Bundessozialgericht over de vraag of artikel 9, lid 2 van verordening nr. 1408/71 behalve op verzekeringstijdvakken die recht geven op uitkeringen, ook betrekking heeft op de daaraan voorafgaande verzekeringstijdvakken die de band tussen de sociale-zekerheidsstelsels en de verzekerde, en dus de status van verzekerde doen ontstaan. Artikel 9, lid 2, mag niet restrictief worden uitgelegd in die zin, dat het niet van toepassing zou zijn op een bijdrage die vooreerst, feitelijk, de grondslag legt voor de status van verzekerde: overeenkomstig het gulden beginsel van internationaal recht worden woorden geacht te betekenen wat zij zeggen (words are presumed to mean what they say).

Er moeten daarom wel zwaarwichtige redenen worden aangevoerd om van deze regel te kunnen afwijken en om een beperkende uitlegging te volgen in deze zin, dat de bijdrage die de status van verzekerde bepaalt, niet kan worden vervangen door een overeenkomstige bijdrage in een Lid-Staat. Dergelijke redenen lijken niet aanwezig. Zo een beperkende uitlegging van artikel 9, lid 2, zou integendeel juist leiden tot de reeds genoemde nadelen die men met verordening nr. 1408/71 heeft willen vermijden, en inbreuk maken op het beginsel van gelijke behandeling van artikel 3 van verordening nr. 1408/71.

Tot slot vestigt verzoekster de aandacht van het Hof op de gevolgen van een beperkende uitlegging van artikel 9, lid 2. De vervolging was er de oorzaak van, dat het niet is gekomen tot betaling van de Duitse bijdrage die voorwaarde is voor het recht om vrijwillige bijdragen voor de pensioenverzekering na te betalen. Zou deze nabetaling worden verhinderd, dan worden de gevolgen van de vervolging bestendigd.

Onder verwijzing naar systematiek en doel van de betrokken Duitse bepalingen en om bestendiging van de gevolgen van het nationaal-socialistische regime te vermijden, stelt verzoekster dat de voorwaarde van een verzekeringstijd van 60 maanden vereist om bijdragen te mogen nabetalen, met inbegrip van de ene betaling vereist om de hoedanigheid van verzekerde te verwerven, vervuld is door corresponderende bijdragen gestort in andere Lid-Staten.

Volgens de *Bundesversicherungsanstalt für Angestellte* maken de bepalingen van het WGSVG deel uit van een wetgeving in de zin van artikel 1, sub j, van verordening nr. 1408/71, omdat zij onder meer sommige bepalingen van de Reichsversicherungsordnung, het Angestelltenversicherungsgesetz en het Reichsknappschaftsgesetz wijzigen of aanvullen. Gelijk de Bondsrepubliek Duitsland heeft verklaard, vallen deze wetten binnen de werkingssfeer van verordening nr. 1408/71.

Het WGSVG geeft, zonder discretionaire beoordeling van de persoonlijke omstandigheden en behoeftigheid, rechten aan de belanghebbenden. Het is dus een regeling inzake de sociale zekerheid in de zin van artikel 51 van het Verdrag en artikel 1, sub j, van verordening nr. 1408/71. Het WGSVG heeft slechts betrekking op een deel van de Duitse sociaal-verzekerden, namelijk degenen die als vervolgden van het nationaal-socialisme schade hebben geleden op het ge-

bied van de sociale zekerheid. Deze beperking van het toepassingsgebied belet evenwel niet dat het WGSVG behoort tot de algemene wetten betreffende de sociale zekerheid. In de Duitse wetgevingstechniek is het niet ongebruikelijk dat regels die voor een bepaalde groep van verzekerden gelden, in een bijzondere wet worden samengevoegd.

Volgens het WGSVG ontstaat de band van de door het nationaal-socialisme vervolgde personen met de Duitse pensioenverzekering door betaling van een bijdrage aan een Duits pensioenverzekeringsorgaan. Gelet op deze voorwaarde, die betrekking heeft op de status van vervolgde, bewerkt noch artikel 9, lid 2, van verordening nr. 1408/71, noch enige andere bepaling van gemeenschapsrecht de gelijkstelling van in een andere Lid-Staat vervulde tijdvakken van verzekering of wonen met Duitse bijdragen. Het gemeenschapsrecht betreffende de sociale zekerheid oefent in beginsel generlei invloed uit op de algemene rechtspositie die een Lid-Staat aan bepaalde categorieën van personen toekent voor de toepassing van de nationale wetgeving. Verweerster in het hoofdgeding sluit zich dienvolgens aan bij de stelling van het Bundessozialgericht, dat artikel 9, lid 2, van verordening nr. 1408/71 beperkend moet worden uitgelegd in de zin, dat het geen invloed heeft op de bijdrage waardoor men de hoedanigheid van verzekerde verwerft.

De *Commissie* merkt op, dat de toepassing van verordening nr. 1408/71 op het recht van verzoekster krachtens paragraaf 10a, lid 2, WGSVG niet alleen afhangt van de materiële werkingssfeer, maar ook van de persoonlijke voorwaarden voor de toepassing ervan. Verzoekster moet „werknemer" zijn in de zin van artikel 2, lid 1, en artikel 1, sub a, van voornoemde verordening. Volgens artikel 1, sub a, hangt verzoeksters hoedanigheid van werknemer af van haar hoedanigheid van verzekerde in een sociaal-zekerheidsstelsel. De aansluitingsvoorwaarden hangen af van de nationale bepalingen van elke Lid-Staat (zaak 110/79, Coonan). Het hoofdgeding betreft het van toepassing zijn van de verordening op een recht naar Duits nationaal recht. Verzoeksters hoedanigheid van werknemer moet dan ook worden beoordeeld in het licht van het Duitse sociale-zekerheidsrecht. Zou verzoekster niet bij het Duitse sociale-zekerheidsstelsel zijn aangesloten, dan is zij met het oog op de mogelijke toepassing van interne bepalingen van Duits recht geen „werknemer" in de zin van de verordening.

Weliswaar moet worden aangenomen dat verzoekster voor de toepassing van de Franse sociale wetgeving werknemer is in de zin van artikel 1, sub a, van de verordening, maar dit is van geen belang voor het interne recht van een andere Lid-Staat, waar verzoekster nooit heeft gewerkt.

Voor de Commissie zijn uitkeringen krachtens het WGSVG sociale-zekerheidsuitkeringen in de zin van artikel 4 van verordening nr. 1408/71.

Het WGSVG kent aan verzekerden die door de nationaal-socialistische vervolging schade hebben geleden voor wat hun ongevallen- en pensioenverzekering betreft, een recht op herstel toe. Te dien einde stelt het vervolgden in staat hun pensioenverzekering voort te zetten en

bijdragen na te betalen. Het rechtsherstel in de zin van het WGSVG geschiedt dus in deze vorm, dat de kans wordt geboden recht op uitkeringen te verwerven waar dit wegens de vervolging niet mogelijk was. Deze hersteluitkeringen passen als bestanddeel van een pensioen volledig in het algemene uitkeringsstelsel van de sociale zekerheid. Het WGSVG vult de bestaande bepalingen aan met bijzondere bepalingen. Het is een onderdeel van de Duitse wetgeving betreffende de sociale zekerheid en kent de begunstigde, los van zijn persoonlijke situatie en behoeftigheid, een zelfstandige en wettelijk omschreven rechtspositie toe. Een algemene niet-toepasselijkheid van de verordening kan evenmin worden afgeleid uit artikel 4, lid 4, want het WGSVG heeft noch betrekking op sociale of medische bijstand, noch op een regeling betreffende prestaties aan slachtoffers van oorlogshandelingen, noch op een bijzondere regeling voor ambtenaren of daarmee gelijkgestelde personen. Het WGSVG valt dus onder de materiële werkingssfeer van verordening nr. 1408/71. Men kan evenwel opwerpen dat het door het WGSVG toegekende recht om bijdragen na te betalen, niet de werknemer in zijn hoedanigheid van verzekerde betreft, maar in zijn hoedanigheid van vervolgde, en dat de beginselen van het vrij verkeer van werknemers in de Gemeenschap niet kunnen worden toegepast op een nationale rechtsherstelregeling.

De beslissing hangt dus uitsluitend af van de vraag, of het recht bijdragen na te betalen in de zin van het WGSVG, ook al strekt het tot herstel van vervolgingsschade, verband houdt met een prestatie van sociale zekerheid. De Commissie antwoordt bevestigend op deze vraag, aangezien het recht bijdragen na te betalen in de zin van het WGSVG, ten nauwste verband houdt met het stelsel van de wettelijke pensioenverzekering, zowel wat de voorwaarden als wat het doel en de rechtsgevolgen ervan betreft. Weliswaar gaat het daarbij om rechtsherstel, doch enkel op het gebied van de wettelijke pensioenverzekering, om personen die bij deze verzekering zijn aangesloten en om de vervanging van verloren of gemiste mogelijkheden om een recht op pensioen te verwerven.

Artikel 9, lid 2, heeft enkel betrekking op het samentellen van verzekeringstijdvakken; het biedt echter geen grondslag voor het verkrijgen van de hoedanigheid van verzekerde.

Artikel 51, sub a, EEG-Verdrag verplicht de gemeenschapswetgever, een stelsel in te voeren dat migrerende werknemers en hun rechtverkrijgenden de zekerheid biedt dat alle tijdvakken die door de verschillende nationale wetgevingen in aanmerking worden genomen, worden samengeteld voor het verkrijgen en het behoud van het recht op uitkeringen alsmede voor de berekening hiervan.

De hoedanigheid van verzekerde is de conditio sine qua non voor de toepasselijkheid van de verordening. Het verwerven daarvan hangt af van de wettelijke bepalingen der Lid-Staten. Zij kan niet worden verworven door gelijkstelling van verzekeringstijdvakken in een andere Lid-Staat met nationale verzekeringstijdvakken. De toegang tot de sociale zekerheid wordt uitsluitend door het interne recht van de bevoegde Lid-Staat geregeld (zaak 266/78, Brunori, Jurispr. 1979, blz. 2705, en zaak 110/79, Coonan, nog niet gepubliceerd).

De Commissie besluit dat de gestelde prejudiciële vragen kunnen worden beantwoord als volgt:

1. Artikel 9, lid 2, van verordening nr. 1408/71 is van toepassing op de mogelijkheid tot nabetalen van bijdragen overeenkomstig de Duitse wet tot regeling van het herstel van nationaalsocialistisch onrecht in de sociale zekerheid, van 22 augustus 1949 in de

redactie van 27 juni 1977, voor zover de vervolgden werknemer zijn in de zin van artikel 1, sub a, van die verordening. De aansluiting bij een stelsel van sociale zekerheid in de Duitse Bondsrepubliek is daarvoor beslissend.

2. Het recht tot nabetaling van bijdragen overeenkomstig het WGSVG is geen uitkeringsstelsel in de zin van artikel 4, lid 4, van verordening nr. 1408/71, waardoor de toepasselijkheid van deze verordening zou zijn uitgesloten.

3. Artikel 9, lid 2, van verordening nr. 1408/71 geldt slechts in zoverre voor het krachtens paragraaf 10a WGSVG vereiste verzekeringstijdvak van 60 maanden, als daarop niet de hoedanigheid van verzekerde overeenkomstig § 1, lid 1, van die wet berust.

III — Mondelinge behandeling

Verzoekster, te dezen vertegenwoordigd door I. Hammerschmid, advocaat te Keulen, en de Commissie van de Europese Gemeenschappen, te dezen vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur N. Koch als gemachtigde, hebben ter terechtzitting van 18 november 1980 mondelinge opmerkingen gemaakt.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 10 december 1980 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij beschikking van 19 december 1979, ingekomen ten Hove op 4 maart 1980, heeft het Bundessozialgericht krachtens artikel 177 EEG-Verdrag twee prejudiciële vragen gesteld over de uitlegging van verordening nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (PB L 149 van 1971, blz. 2)

2 Deze vragen zijn gerezen in en geding tussen verzoekster in het hoofdgeding, mevr. Tamara Vigier, die in 1922 in Duitsland is geboren, doch thans in Frankrijk woont en de Franse nationaliteit bezit, en de Bundesversicherungsanstalt für Angestellte, een Duits verzekeringsorgaan, verweerster in het hoofdgeding.

3 Verzoekster in het hoofdgeding heeft Duitsland in 1933 op tienjarige leeftijd verlaten. Zij is een vervolgde persoon in de zin van artikel 1 van het Bundesentschädigungsgesetz en heeft uit dien hoofde een vergoeding ontvangen wegens benadeling in haar opleiding. Zij is werkzaam in Frankrijk en is aldaar aangesloten bij een stelsel van sociale zekerheid.

4 Paragraaf 10a van het Gesetz zur Regelung der Wiedergutmachung national-sozialistischen Unrechts in der Sozialversicherung (WGSVG) kent aan vervolgde personen met een verzekeringstijd van tenminste 60 kalendermaanden, aan wie krachtens paragraaf 116 of 118 van het Bundesentschädigungsgesetz definitief een vergoeding wegens opleidingsnadeel is toegekend, het recht toe om, onder bepaalde voorwaarden, bijdragen na te betalen voor bepaalde tijdvakken tot uiterlijk 31 december 1955.

5 Volgens paragraaf 1, lid 1, van deze wet is zij van toepassing op verzekerden die vervolgden zijn in de zin van het Bundesentschädigungsgesetz en die door de vervolging schade in hun sociale verzekeringen hebben geleden.

6 Uit de verwijzingsbeschikking blijkt dat de voor het verkrijgen van de hoedanigheid van verzekerde overeenkomstig deze bepaling tenminste één bijdrage aan het bevoegde Duitse orgaan moet zijn betaald.

7 Met een beroep op voormelde paragraaf 10a verzocht verzoekster in het hoofdgeding, in december 1975 toestemming om vrijwillige bijdragen voor de pensioenverzekering na te betalen. Dit werd haar geweigerd op grond dat zij niet de hoedanigheid van verzekerde bezat en dus niet voldeed aan de voorwaarden van het WGSVG voor de nabetaling van bijdragen.

8 Nadat haar beroep op het Sozialgericht Berlijn en het hoger beroep op het Landessozialgericht Berlijn waren verworpen, voorzag verzoekster in het hoofdgeding zich in cassatie (Revision) bij het Bundessozialgericht. Zij betoogt inzonderheid dat het bestreden arrest berust op een verkeerde uitlegging van artikel 9, lid 2, van verordening nr. 1408/71 van de Raad. Krachtens deze bepaling zouden de verzekeringstijdvakken die zij in Frankrijk heeft vervuld, in aanmerking moeten worden genomen als betrof het verzekeringstijdvakken vervuld onder de Duitse wetgeving.

9 Het Bundessozialgericht heeft mitsdien de volgende vragen gesteld:

„1. Moet artikel 4, lid 1, van verordening (EEG) nr. 1408/71, luidens hetwelk deze verordening van toepassing is op ‚takken van sociale zekerheid', aldus worden uitgelegd, dat ook de bevoegdheid tot nabetaling

van bijdragen krachtens het Gesetz zur Regelung der Wiedergutmachung nationalsozialistischen Unrechts in der Sozialversicherung (WGSVG — wet tot regeling van het herstel van nationaal-socialistisch onrecht in de sociale vezekering) van 22 december 1970, laatstelijk gewijzigd op 27 juni 1977 (BGBl I 1970, blz. 1846, en BGBl I 1977, blz. 1040) binnen de werkingssfeer van deze verordening valt voor zover de vervolgden zijn te beschouwen als werknemers in de zin van artikel 1, sub a, van verordening (EEG) nr. 1408/71?

Zo ja, maakt dit bijzondere recht tot nabetaling dan deel uit van een regeling betreffende prestaties in de zin van artikel 4, lid 4, van verordening (EEG) nr. 1408/71, waarop de verordening niet van toepassing is?

2. Ingeval verordening (EEG) nr. 1408/71 toepasselijk is:

Geldt dan artikel 9, lid 2, van verordening (EEG) nr. 1408/71 ook in zoverre voor het krachtens paragraaf 10a WGSVG vereiste verzekeringstijdvak van 60 maanden, als daarop de hoedanigheid van verzekerde (en derhalve van vervolgde) in de zin van paragraaf 1, lid 1, WGSVG berust?"

De eerste vraag

10 Het Bundessozialgericht betwijfelt in zijn beschikking of de regeling voor het herstel van nationaal-socialistisch onrecht in de Duitse sociale verzekering binnen de werkingssfeer valt van verordening nr. 1408/71, en of artikel 9, lid 2, van dezelfde verordening voor EEG-onderdanen die buiten het grondgebied van de Bondsrepubliek Duitsland wonen, met zich meebrengt dat het gehele krachtens paragraaf 10a WGSVG vereiste voorverzekeringstijdvak van 60 maanden, en dus ook de krachtens paragraaf 1, lid 1, WGSVG voor de hoedanigheid van verzekerde vereiste bijdrage (die naar Duits recht een bijdrage voor de nationale pensioenverzekering moet zijn) kan worden vervangen door in andere Lid-Staten betaalde bijdragen.

11 Volgens de verwijzingsbeschikking regelen de bepalingen van het WGSVG weliswaar rechtsbetrekkingen die in een zeker verband staan met de in artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1408/71 genoemde soorten prestaties, maar wegens hun bijzonder deel (schadeloosstelling van een nauwkeurig omschreven groep vervolgde personen) is het twijfelachtig of zij tot de voor deze soorten van prestaties vastgestelde bepalingen moeten worden gerekend.

12 Verweerster in het hoofdgeding stelt dat de bepalingen van het WGSVG omwille van hun normatieve inhoud, moeten worden gezien als een „wetgeving" in de zin van artikel 1, sub j, van verordening nr. 1408/71, aangezien zij onder meer sommige bepalingen van de Reichsversicherungsordnung, het Angestelltenversicherungsgesetz en het Reichsknappschaftsgesetz wijzigen of aanvullen. Deze wetten nu vielen, overeenkomstig hetgeen de Bondsrepubliek Duitsland bij artikel 5 der verordening heeft verklaard, binnen de materiële werkingssfeer van de verordening.

13 Uit de inhoud van het WGSVG zou voorts blijken dat deze wet niet behoort tot de wetgeving betreffende de sociale bijstand, noch tot een der in artikel 4, lid 4, van de verordening bedoelde bijzondere regelingen. De bepalingen van het WGSVG zouden de belanghebbenden — zo deze aan de wettelijke voorwaarden voldoen — rechten geven die onafhankelijk zijn van een discretionaire beoordeling van hun persoonlijke omstandigheden en behoeftigheid. Het zou derhalve gaan om wettelijke bepalingen inzake de sociale zekerheid in de zin van artikel 51 van het Verdrag, en artikel 1, sub j, van de verordening.

14 Het Hof houdt deze opvatting voor juist. Blijkens het dossier is het WGSVG weliswaar een bijzondere wet, doch is het niet bedoeld om een in zich gesloten stelsel van rechtsherstel tot stand te brengen. Het WGSVG bevat voorschriften die de algemene bepalingen inzake de sociale verzekeringen aanvullen of wijzigen.

15 Ofschoon het WGSVG niet is vermeld in de verklaring van de Bondsrepubliek Duitsland bedoeld in artikel 5 van verordening nr. 1408/71 (wettelijke regelingen en stelsels bedoeld onder artikel 4, lid 1 en 2, van de verordening, waarop de verordening van toepassing is), beslissend is dit niet. Ook wanneer een nationale wettelijke regeling niet in de verklaring van een Lid-Staat is genoemd, kan zij toch binnen de werkingssfeer van de verordening vallen.

16 Een wettelijke regeling als het WGSVG, die deel uitmaakt van de normatieve bepalingen van een Lid-Staat inzake de sociale zekerheid van de werknemers en die in generlei discretionaire beoordeling van de persoonlijke omstandigheden en de behoeftigheid van de betrokkene voorziet, valt binnen de werkingssfeer van verordening nr. 1408/71 en is daarvan niet uitgesloten krachtens de bepalingen van artikel 4, lid 4.

Tweede vraag

17 Artikel 9, lid 2 van verordening nr. 1408/71 bepaalt dat indien de wetgeving van een Lid-Staat de toelating tot de vrijwillige of facultatief voortgezette verzekering afhankelijk stelt van de vervulling van tijdvakken van verzekering, de tijdvakken van verzekering of van wonen welke krachtens de wetgeving van een andere Lid-Staat zijn vervuld, voor zover als nodig, in aanmerking komen alsof het tijdvakken van verzekering betrof welke krachtens de wetgeving van eerstbedoelde staat waren vervuld.

18 Blijkens de verwijzingsbeschikking is de betrokken wettelijke regeling slechts van toepassing op verzekerden die vervolgden zijn in de zin van het Bundesentschädigungsgesetz, en op hun nagelaten betrekkingen, en dat de belanghebbende om de hoedanigheid van verzekerde te bezitten, tenminste één bijdrage als werknemer aan een Duits sociaal-verzekeringsorgaan moet hebben betaald.

19 Wanneer naar nationaal recht de aansluiting bij een stelsel van sociale zekerheid of een van de takken daarvan afhangt van de voorwaarde dat de betrokkene reeds eerder bij het nationale stelsel van sociale zekerheid aangesloten is geweest, dan legt volgens de rechtspraak van het Hof, en met name het arrest van 24 april 1980 (zaak 110/79, Coonan, nog niet gepubliceerd) verordening nr. 1408/71 de Lid-Staten niet de verplichting op, de in een andere Lid-Staat vervulde verzekeringstijdvakken gelijk te stellen met tijdvakken die op het nationale grondgebied hadden moeten zijn vervuld.

20 De tweede vraag dient mitsdien aldus te worden beantwoord, dat artikel 9, lid 2, van verordening nr. 1408/71 moet worden uitgelegd in die zin, dat een sociaal verzekeringsorgaan van een Lid-Staat niet verplicht is rekening te houden met tijdvakken van verzekering, die krachtens de wetgeving van een andere Lid-Staat zijn vervuld, wanneer de betrokken werknemer in de eerstgenoemde Lid-Staat nooit de wettelijk vereiste bijdrage heeft betaald ter verkrijging van de hoedanigheid van verzekerde in de zin van de wetgeving van deze Lid-Staat.

Kosten

21 De kosten door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening van haar opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door het Bundessozialgericht bij beschikking van 19 december 1980 gestelde vragen, verklaart voor recht:

1. **Een wettelijke regeling als het WGSVG, die deel uitmaakt van de normatieve bepalingen van een Lid-Staat inzake de sociale zekerheid van de werknemers, en die niet voorziet in een discretionaire beoordeling van de persoonlijke omstandigheden en behoeftigheid van de betrokkene, valt binnen de werkingssfeer van verordening nr. 1408/71 van de Raad, en is daarvan niet uitgesloten krachtens de bepalingen van artikel 4, lid 4, van die verordening.**

2. **Artikel 9, lid 2, van verordening nr. 1408/71 moet aldus worden uitgelegd, dat een sociaal verzekeringsorgaan van een Lid-Staat niet verplicht is rekening te houden met tijdvakken van verzekering, die krachtens de wetgeving van een andere Lid-Staat zijn vervuld, wanneer de betrokken werknemer in de eerste Lid-Staat nooit de wettelijk vereiste bijdrage heeft betaald ter verkrijging van de hoedanigheid van verzekerde in de zin van de wetgeving van die Lid-Staat.**

Mertens de Wilmars Pescatore Mackenzie Stuart Koopmans O'Keeffe

Bosco Touffait Due Everling

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 27 januari 1981.

De griffier

A. Van Houtte

De president

J. Mertens de Wilmars